

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa určuje zoznam poľnohospodárskych a potravinárskych komodít a kritická hodnota ich skladových zásob, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie potravinovej bezpečnosti štátu a vzory oznámení

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/375>

Materiál v pripomienkovom konaní do 04.07.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR § 3 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení zákona č. 211/2022 Z. z.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom predloženého návrhu vyhlášky je určiť zoznam poľnohospodárskych a potravinárskych komodít (ďalej len „komodita“) a kritickú hodnotu ich skladových zásob, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie potravinovej bezpečnosti štátu a vzory oznámení. Návrhom vyhlášky sa ustanovuje zverejnenie vzoru oznámenia o skladových zásobách komodít, ktoré budú právnické osoby alebo fyzické osoby - podnikatelia, ktorí umiestňujú určené komodity na trh, povinné dvakrát ročne podľa stavu k 31. júlu a 31. decembru, a počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu mesačne, vždy do desiatich dní elektronicky oznámiť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) prostredníctvom elektronického formulára zverejneného na webovom sídle ministerstva. Ďalej sa návrhom vyhlášky ustanovuje zverejnenie vzoru oznámenia o plánovanom vývoze komodít, ktoré budú právnické osoby alebo fyzické osoby - podnikatelia, ktorí chcú vyviezť určenú komoditu mimo územia Slovenskej republiky v množstve viac ako 400 t za kalendárny mesiac, povinné do desiateho dňa kalendárneho mesiaca bezprostredne predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, v ktorom chcú komoditu vyviezť, elektronicky oznámiť ministerstvu prostredníctvom elektronického formulára zverejneného na webovom sídle ministerstva. Ak právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, nedodrží uvedenú lehotu z dôvodov, ktoré nemôže ovplyvniť, je povinná elektronicky zaslať oznámenie bezodkladne

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňom vyhlásenia

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom predloženého návrhu vyhlášky je určiť zoznam poľnohospodárskych a potravinárskych komodít (ďalej len „komodita“) a kritickú hodnotu ich skladových zásob, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie potravinovej bezpečnosti štátu a vzory oznámení. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Predmetná vyhláška a zoznam komodít uvedených v prílohe definuje resp. vymedzuje dané komodity problematicky. Zákonodarcu jasne uvádzal, že táto regulácia by sa mala vzťahovať iba na prvovýrobcov. Z návrhu samotnej vyhlášky to však tak jednoznačne nevyplýva.

Prvý problém podľa nás spočíva v tom, že označenie komodity v treťom stĺpci sa nezhoduje s názvami, ktoré používa colný sadzobník pri kódach nomenklatúr (napr. pri kóde nomenklatúry 1206, ktorý sa použil pri slnečnici, je v colnom sadzobníku uvedená, že sa jedná o skupinu slnečnicové semená, t. j. akékoľvek semená a to tak na siatie ako aj tzv. semená na lúpanie, čo je tovar, ktorý sa celkom bežne predáva v maloobchode.

Druhý problém podľa nás spočíva v tom, že pri označení komodity sa používa pojem, ktorý vyjadruje len časť potravín, ktoré spadajú pod príslušnú komoditu – napr. pri pekárskych kvasinkách sa používa odkaz na kód nomenklatúry 2102, pričom ale tento kód sa používa pre „kvasinky“ a pekárské kvasinky sú len jednou z podskupín s kódom 2102

10. Ak by sa totiž vychádzalo z celého kódu nomenklatúry, tak by bolo potrebné hlásiť okrem iného aj stav zásob pripravených práškov do pečiva, čo je dosť bežný tovar predávaný v maloobchode.

Tretí problém sú komodity, kde sa používajú označenia, ktoré sa síce zhodujú s označením používaným v colnom sadzobníku, ale sú príliš široko koncipované ako napríklad kukurica, ktorá sa tiež v rôznej forme bežne predáva v maloobchode.

Navyše, navrhované znenie vyhlášky podľa nás nerozlišuje medzi tým, či sa jedná o komoditu určenú na ďalšie spracovanie alebo či sa jedná o potravinu pre konečného spotrebiteľa a preto má za následok, že pokiaľ budú mať obchodníci na skladoch potraviny, spadajúce medzi vymedzené komodity podľa kódu nomenklatúr, tak budú musieť hlásiť tieto stavy, čo je nová administratívna záťaž s nulovou výpovednou hodnotou pre štát a v rozpore so samotným zámerom zákona, ktorý vyhláška upravuje.

Viacere z navrhovaných komodít sú také, kde slovenskí producenti produkujú viac, ako je reálna spotreba v SR. Ministerstvo nezdôvodňuje, prečo určilo práve dané komodity. Preto je viac ako dôležité, aby túto informáciu doplnilo a zároveň sa vyjadrilo k obave, či tento výber nebude viesť k negatívnym nezamýšľaným dôsledkom a to 1. či kvôli vyššej administratívnej záťaži sa nezníži záujem o pestovanie daných komodít a zároveň 2. či táto, hoci miernejšia regulácia nezníži dopyt po slovenských agroproduktach na jednotnom trhu EÚ, keďže môžu byť predmetom osobitných regulácií a ohroziť tak ich potenciálny export.

Navrhujeme preto jasne definovať, koho presne sa hlásenie týka, resp. jasne definovať, že sa to týka iba suroviny na ďalšie spracovanie.

2. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 2

V Prílohe č. 2 riadku č. 7 návrhu vyhlášky navrhujeme vypustiť slovo „MERO“, ako aj päťročný priemer a kritickú hodnotu skladových zásob prislúchajúcu k MERO.

Odôvodnenie:

V zmysle Prílohy č. 1 k návrhu vyhlášky sa za komoditu nevyhnutnú na zabezpečovanie potravinovej bezpečnosti štátu považuje repka, pričom v zmysle Prílohy č. 2 k návrhu vyhlášky aj MERO, teda metylester repkového oleja = biodiesel. Návrh vyhlášky nadväzuje na novú právnu úpravu ochrany POTRAVINOVEJ bezpečnosti štátu zavedenú zákonom č. 211/2022 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o potravinách“). Cieľom tejto úpravy je v zmysle odôvodnenia uvedeného v pozmeňujúcom návrhu k novele zákona o potravinách ochrana života a zdravia osôb žijúcich na území SR a systém ochrany potravinovej bezpečnosti. Nakoľko metylester repkového oleja, t.j. biodiesel nie je možné považovať za potravinu, jeho zaradenie medzi komodity nevyhnutné na zabezpečovanie potravinovej bezpečnosti štátu považujeme za nadbytočné, nelogické, neodôvodnené a ničím nepodložené. Zavedenie povinnosti nahlasovať skladové zásoby biodieselu podľa nášho názoru nijakým spôsobom neprispieje k potravinovej bezpečnosti štátu a teda zamýšľaný cieľ novely zákona o potravinách táto komodita plniť nebude. Zároveň upozorňujeme predkladateľa na podstatný fakt spočívajúci v tom, že navrhovaná kritická hodnota skladových zásob MERO vo výške 224 tis. ton, je fyzicky a prakticky nevykonateľná. Táto hodnota je totiž takmer dvojnásobne vyššia ako priemerná ročná výroba spoločnosti vyrábajúcej MERO na Slovensku. Uvedené znamená, že by v prípade MERA bol stav skladových zásob konštantne pod kritickou hodnotou uvedenou v prílohe č. 2 návrhu vyhlášky. Navyše podotýkame, že uvedený návrh kritickej hodnoty nie je možné fyzicky, ani logisticky naplniť, nakoľko spoločnosti umiestňujúce na trh MERO nedisponujú takými skladovými priestormi/cisternami ani kapacitami. Okrem vyššie uvedeného zdôrazňujeme, že každá dodávka biodieselu je evidovaná v elektronickom systéme EMCS (Excise Movement and Control System), preto zasielanie informácií MPaRV SR považujeme za ďalšiu neprimeranú administratívnu záťaž a duplicitu, keďže štátny register pri každej dodávke disponuje komplexnými informáciami o dodávke.

3. Zásadná pripomienka k Prílohe č. 3

V prílohe č. 3 návrhu vyhlášky navrhujeme v stĺpci číslo 5. nahradiť slová „stav skladových zásob pred zberom úrody[t]“ slovami: „Stav skladových zásob k 31.7. [t]“. Zároveň navrhujeme vypustiť stĺpec číslo 6 a primerane upraviť stĺpec č. 8.

Odôvodnenie:

Republiková únia zamestnávateľov je členom:

V zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 211/2022 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o potravinách“) PO alebo FO – podnikateľ, ktorá umiestňuje na trh komoditu určenú podľa § 3 ods. 4, je povinná vždy do desiatich dní elektronicky oznámiť ministerstvu množstvo svojich skladových zásob komodity k 31. júlu a k 31. decembru kalendárneho roka. V návrhu oznámenia o stave skladových zásob komodity (príloha č. 3 návrhu vyhlášky) sa predpokladá mylne uvádza stav skladových zásob pred zberom úrody a po zbere úrody. Uvedené však vnímame ako rozpor s novelou zákona o potravinách. Navrhujeme preto upraviť znenie stĺpca č. 5 prílohy č. 3 návrhu vyhlášky, aby bolo v súlade s novelou zákona o potravinách. Zároveň v nadväznosti na túto úpravu vnímame stĺpec č. 6 ako nadbytočný.

4. Zásadná pripomienka – nadobudnutie účinnosti (§4)

Keďže ide o vykonávaciu vyhlášku k novele zákona o potravinách, okamžite sa začne uplatňovať povinnosť viazaná na mimoriadnu situáciu, ktorá pretrváva ešte od jari 2020:

„Právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ podľa odseku 1 je počas trvania mimoriadnej situácie,¹⁹⁾ núdzového stavu alebo výnimočného stavu^{19a)} povinná do desiateho dňa kalendárneho mesiaca elektronicky oznámiť ministerstvu množstvo svojich skladových zásob komodity k poslednému dňu bezprostredne predchádzajúceho kalendárneho mesiaca.“

To znamená, že povinný subjekt pri uzavretí pripomienkového konania v júli už 10. augusta bude mať povinnosť podať hlásenie. Keďže na nesplnenie povinnosti sa viaže pokuta od 100 do 20.000 EUR, teda nie je možné, že by kontrolný orgán neuložil žiadnu pokutu, len napomenutie. Z uvedeného dôvodu je potrebné, aby pre platnosť danej vyhlášky bolo aspoň dvojmesačné prechodné obdobie, počas ktorého rezort zabezpečí primeranú osvetu k danej povinnosti.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/375>